

דף ו.

עין משפט א.

יו"ד סימן רכ פעיף יח

יח. יג. האוסר עצמו בדבר "עד הגשם" הרי זה אסור "עד זמן הגשמים" שהוא בארץ ישראל ר"ח כסלו, הגיע זמן הגשמים הרי זה מותר בין ירדו גשמים בין לאו. ואם ירדו מי"ז בחשון מותר, ואם אמר "עד הגשמים" אסור עד שירדו הגשמים^ה, והוא שירדו מרביעה שניה שהוא בא"י ובמקומות הסמוכים לה מכ"ג בחשון ואילך.

הגה: ובחור"ל הכל לפי המקום שנדר בו.

עין משפט ב.

או"ח סימן קיז פעיף א

א. בברכת השנים^א צריך לומר בה בימות הגשמים "ותן טל ומטר" ומתחילין לשאול מטר בחוצה לארץ בתפלת ערבית של יום הששים אחר תקופת^ב תשרי, ויום התקופה בכלל, ובארץ ישראל

ת. מגדירים במשנה דף ס"ב ע"ב וכת"ק כיון דרבי זירא פירש דבריו.

א. בני ספרד נהגו לומר בימות החמה ברכנו ובימות הגשמים ברך עלינו וכ"כ האר"י ז"ל שנכון לומר כן, כה"ח אות א'.

ו. ולא יאמר ושבענו מטובה אלא "מטובך" שזה חוזר על הקב"ה. ועיין בכה"ח אות ב'.

ב. ד' תקופות הם, בתשרי, בטבת, בניסן, ובתמוז והם זמן המעבר מעונה לעונה.

מתחילין מליל ז' בחשון ג ושואלין עד תפלת מנחה ד של ערב יו"ט הראשון של פסח, ומשם פוסקין.

דף ו:

עין משפט א.

יו"ד סימן רב פעיף יח

עיינ לעיל דף ו. עין משפט א

עין משפט ה.

או"ח סימן רכא פעיף א

א. היו בצער מכיון שלא ירדו גשמים ואח"כ ירדו גשמים מברכים עליהם ה משירדו כל כך שרכו על הארץ שיעלו אבעבועות מן המטר וילכו זה לקראת זה.

ג. ובחור"ל היכא שצריכה גשם ומים במר חשון אם טעה היחיד אחר ז' בחשון ושאל אינו חוזר, ובלא צריכה חוזר, ועיינ בכה"ח אות ח'.

והגם שהתאריך ז' בחשון בא"י קבעו אותו בזמן עולי רגלים כדי שיחזור האחרון עד נהר פרת, מ"מ כתב הר"ן דגם בזמננו מתאספים מכל הסביבות לירושלים ברגל ומשום עולים אלו ג"כ היתה התקנה, ב"י, כה"ח אות ט'.

ו. אם לא שאל בליל ז' בחשון בא"י אין מחזירין אותו, כ"כ הלק"ט ח"א סי' ע"ג, אבל הברכי יוסף כתב דצריך לחזור ולצאת מידי ספק יחזור בתורת נדבה, כה"ח אות י'. עיי"ש די"א מטעם דתפילת ערבית רשות וצ"ע.

ז. מי שיצא לחור"ל מא"י או בן חור"ל שבא לארץ ישראל ינהג בשאלת הגשם כפי המקום שנמצא שם, דכן חור"ל הוא צריך חיי שעה שם כבני א"י, ובן א"י בחור"ל הוא יחיד בחור"ל ואין היחיד שואל כך נראה מסקנת הכה"ח באות י"א מברכי יוסף. ועיינ שם דעת הרדב"ז שתלוי אם בדעתו לחזור בזמן שאילת הגשמים או לאו.

ח. בן א"י שהיה נוהג כהרדב"ז הנ"ל. שנסע לחור"ל ונעשה ש"ץ אחרי ז' בחשון בלחש ישאל כבני א"י ובחזרת הש"ץ לא ישאל כבני חור"ל, כה"ח אות י"ב.

ט. בן א"י שהתחיל כבר בז' בחשון לשאול גשם ויצא לחור"ל אף שאין דעתו לחזור ימשיך לומר בחור"ל כמו שהתחיל כבר שלא יראה כחוכא ואיטלולא, ברכי יוסף אות ו'.

ד. ועד בכלל. אמנם אם טעה והתפלל של חול ביו"ט ונזכר בברכת השנים שהדין שגומר הברכה, שואל גשם כ"כ הפרישה אבל המ"א בס"ק ב' כתב בכה"ג דאינו שואל, והעלה בכה"ח אות ט"ז דמשום שיש בזה פלוגתא מפסיק באמצע הברכה וחוזר לתפילת יו"ט.

ה. ואין חילוק בין א"י לחור"ל, הרמ"א והאחרונים כתבו כן על מדינותיהם.

עין משפט ו.ז.

או"ח סימן רכא פ"ב

ב. אם אין לו שדה אומר מודים אנחנו לך ה' אלהינו על כל טפה וטפה שהורדת לנו, ואלו פיננו מלא שירה כים וכו'... עד הן הם יודו ויברכו את שמך מלכנו, וחותרם בא"י אל רוב ההודאות. ואם יש לו שדה בשותפות מברך הטוב והמטיב^י, ואם יש לו שדה לבדו מברך שהחיינו.

הגה: י"א דהשומע^י שירדו גשמים מברך הטוב והמטיב.

ו. יש להסתפק אם ברכת הטוב והמטיב היא רק בירידת גשמים אחר שהיתה עצירת גשמים או בכל אופן שיש לו שמחה אפי' בלא עצירה, ועוד יש להסתפק במי שיש לו שדה אם די בברכת הטוב והמטיב או בברכת שהחיינו, או גם צריך לברך מודים וכו', ועיין בכה"ח אות י"ב.

ז. היינו כשיש לו שדה, ואם אין לו שדה לענין ברכת מודים וכו', לדינא אם שמע ולא ראה אין לברך מודים משום סב"ל, כה"ח אות ט"ו.